

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III.—

OLTEANUL**INSERTIUNI:**

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.**REDACTIUNEA:**

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Cum să cetește la noi?

În lupta vieții, omul este determinat să lucreze într-o formă sau alta dela împrejurări, lipsuri și dedarea ce o posedă cineva »consuetudo est altera lex«.

Greul de a să manifesta omul așa după cum este e foarte mare când împrejurările sunt maștere. Iubirea de frate și alipirea, nizuința cea mai nobilă nu arareori e răsplătită cu ocări și batjocuri și nizuința de ați lumina neamul nu arareori e răsplătită cu ingrătitudine din partea alor tăi și cu dujmănie și închisoare din partea străinilor.

Mijlocul, calea de aur, vorba lui Horați e singură mântuitoare și ducătoare la scop a unui om, care vrea și poate să lucreze pentru neamul său pentru luminarea aceluia, cel puțin aici la noi în Ardeal. Cu conziderare la aceste motive mă voi ocupa despre greutatea ziaristicilor noștrii de dincoace de Carpați și în deosebi cu cetitul gazetelor și a bibliotecilor de la sate.

Bani, bani și iară bani au fost cuvintele unui mare ministru și diplomat francez, iar Goethe a zis când a murit: »mehr Licht«, mai multă lumină, iar eu cu aceasta ocaziune zic: lumină și iarăși lumină, căci întunecul ce cuprinde poporul nostru e atât de gros, încât cu toată stăruința ce și-o dau unii voitori de bine ai lui, cu toate jertfele ce le aduc zilnic unii mari mecenăți pe altarul culturii românești, roadele faptelor lor abia să cunosc și multă nădejde nu putem să legăm de ele deși nu ne este permis să desperăm cu totul, într'un viitor mai bun.

Lupta cea mare a ziaristului nostru dincoace de Carpați stă înainte de toate în lipsa cea mare de cetitori care o crede că o ară, când redactează o foaie care apare în atâtea și atâtea mii de exemplare.

Dacă merge omul pre sate, intrând în vre-o casă găsește ici colea câte o foaie românească dintre cele

mai bune, »Tribuna« »Gazeta« etc., dar durere sau netăiată deși e număr vechi sau dacă e tăiată, numai paginile ultime, căci așa să pare anunțurile, știrile etc., e tot ce-i mișcă pre mulți, dar adevărata știință, adevărata lumină, articolele de fond etc., nu este cetit de loc sau și de e cetit numai de foarte puțini.

Mulți se laudă cu aceea, că la noi la români gazetăria, foile sunt destul de răspândite, dar, că tot așa sunt și citite pre cât de răspândite sunt, la aceasta nu răspunde bucuros nice unul. Așadară nu numai foi ci și citirea aceloră e de lipsă, căci la dincontra tot așa de bine putem lăsa să ni să trimită dela oraș sau din cutare centru românesc și hârtie nescrisă, în loc de gazete.

Pre când la alte popoare gazetele nu numai sunt răspândite într'un mod neasămănat mai mare, ca la noi români, dar la noi nici aceste puține ce le posedem și cari să susțin numai cu mari jertfe materiale nici aceste nu sunt cetite după cum ar trebui. La noi țaranul vara când e vreme de ploaie de nu poate, merge la lucrul câmpului, să culcă, sara să culcă peste tot de timpuriu, încât nu are vreme să cetească, după cum o face aceasta americanul, sau englezul, sau alte popoare culte a căror dragoste de cetit e cu mult mai dezvoltată decât a românului. Nu cercetarea crișmelor Dumineca, ci cetirea gazetelor să fie deviza țaranului român, nu cărțile de joc, ci ascultarea povețelor frumoase despre economie despre vieri pomărit și alte de asemenea ce le poate omul afla din gazete, aceste duc la cultură și prin cultură la bună stare materială poporul nostru.

Cercetarea crișmelor Dumineca și jocul de cărți, apoi somnul din zilele de ploaie și vreme slabă, acestea trei lucruri sunt cari opresc răspândirea gazetelor între poporul nostru și în deosebi cetirea cu folos a aceloră.

Acum, când toate popoarele tind spre lumină, când din cauza invențiilor multe și răspândirea cea mare a cul-

turii în toate straturile diferitelor popoară, veacul acesta și-a câștigat atributul de veacul luminii, acum ne rugăm și noi de inteligența noastră de pre la sate să ajute gazetarilor întru răspândirea luminei în popor prin premergerea cu exemple bune prin explicarea lucrurilor mai însemnate și mai cu seamă prin dedarea țaranului nostru la cetit.

Nu cred, că ar fi pentru un om un mai mare bine, ca atunci, când a ajutat pe alții, iar ajutorul sufletesc ce i-l dă cuiva e de bună seamă mai mare, decât cel trupesc, deci ajutați pe frații voștrii și nu-i lăsați să orbece în întunecul neștiinței.

Acestea ar fi unele dintre cele mai mari rele, cari împiedecă dezvoltarea gazetăriei la noi, pre lângă alte multe neajunsuri materiale cu cari are să se lupte gazetariul la noi.

Pentru răspândirea culturii și luminei în popor avem afară de gazete apoi și biblioteci, așa numite ambulante ale Asociațiunii, a căror soarte nu e mai bună ca a gazetelor. Prăfuite stau cărțile acestea cu anii undeva într'un dulap, nime nu le știe afară de cel ce le-a primit în respectivul sat, despre existența lor nime nu să interesează, că câtă vreme au stat în un sat oare-cari și în ce măsură sau cetit respectivele cărți.

Până când prin alte țări biblioteci mari centrale în orașele mari își au oamenii lor, cari să îngrijesc și pre sate ca să fie răspândită cultura prin cărți, prin înființarea de biblioteci sătești mai mici, la noi durere, cărțile odată cumpărate zac prăfuite fără să le mai citească cineva. Biblioteci parochiale în cele mai multe locuri nu sunt, iar unde sunt, sau sunt folosite exclusiv de privați, sau zac și acelea prăfuite și roase de șoareci în vre-un dulap vechi. Incât privește câteva săli de lectură ce le avem în centre mai curat românești și unde avem școli și acelea sunt tare slab cercetate, nu numai de țărani dar și de inteligenți, cari ar trebui să cunoască mai bine decât țaranul scopul cel nobil ce-l urmăresc acestea săli de

ectură cu revistele și cărțile ce să pun la îndemâna oricărui cercetător.

Dacă vom urma și mai departe tot așa cu cetitul gazetelor și a cărților folositoare, apoi până când alții înaintază noi stăm în loc, și deosebirea de cultură dintre noi și alte popoare va fi tot mai mare.

Pe lucru până mai e vreme să steargă străinii din cartea poporului nostru urâtul proverb: »dă-mi Doamne mintea cea de pe urmă a românului«, și veșnic înaintea ochilor noștri să fie frumoasele cuvinte a nemuritorului nostru poet George Coșbuc:

*Spre soare ni-e gândul și mergem spre el
Lumina-ni-e fânta și binele fâl,
Trăiască-ne fara și neamul.*

iv.

A V-a expoziție de copii

aranjată de

Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiu.

I. Programul

expoziției a V-a de copii ce se va ținea Duminecă la 23 Octombrie n. 1910 în comuna Sadu.

1. În scopul promovării stărilor igienice și a îmbunătățirii condițiilor de traiu ale populației, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, va aranja Duminecă la 23 Octombrie n. 1910, în comuna Sadu o expoziție de copii împreună cu distribuire de premii în bani.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 11 oare înainte de amiază și până la 2 oare d. a., când va urma premiarea.

Expoziția se va ține în salele școlii gr. or. române.

3. La expoziție de data aceasta se primesc numai copiii locuitorilor din Sadu cu vârsta dela 1 până la 4 ani.

4. *Primirea copiilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica de cu vreme dispozițiunile luate.* Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate. *Despre copiii primiți se compune consemnare exactă.*

5. Exponenții (mamele și îngrijitoarele) sunt îndatorați a purta înșiși grijă de copiii expuși.

6 Se vor distribui 46 premii, în valoare de 200 cor. La acestea concurge Reuniunea agricolă cu 50 cor.; Comuna politică Sadu cu 50 cor.; Institutul de credit și economii „Frățietatea” din Sadu cu 50 cor. și comuna bisericească gr. or. cu 50 coroane.

Premiile se împart astfel:

Grupa I. copii:

a) dela vârsta de 1—2 ani:

1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor., 2 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.

b) dela 1—3 ani.

1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor., 2 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.

c) dela 3—4 ani:

1 premiu de câte 10 cor., 2 premii de câte 5 cor., 3 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.

Grupa II. copile:

a) dela vârsta de 1—2 ani:

1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 5 cor., 2 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.

b) dela 2—3 ani:

1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor., 2 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.,

c) dela 3—4 ani:

1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 5 cor., 2 premii de câte 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.

Pe lângă premiile în bani se va împărți și câte o broșură cu conținut igienic.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării se institue juriul consistător din domnii: Dr. Nicolae Calefariu, medic în Săliște, totodată prezident al juriului; Dr. Ilie Beu, medic și dna: Dr. Ilie Iancu, medic; Dr. N. Iltu, medic (Sibiu). Dr. Nicolae Comșa, medic (Săliște). Dr. I. Bucur și dna, medic Rășinar). Dr. Traian Petrașcu medic (Tâlmaci), Pant. Lucaș, Dr. P. Șpan totodată prezident al expoziției, R. Simu și dna, Dr. V. Stan și dna, Dr. I. Stroia și dna, Dr. L. Borcia, A. Teodor, A. Cosciuc, Vic. Tordășianu și dna, Nic. Togan, presbiter și dna, Oprea Șteflea, Octav. Tăslăuanu (Sibiu). Dr. Victor Schuster, primpretor și dna, Dr. I. Miclea, pretor (Cisnădie). Victor Florian, not. și dna; I. Popovici par., D. Bunea paroh și Dna; Ștef. Drăghici, inv. și dna, I. Oros, paroh, I. Popică, învăț., D. Popovici, dir. școl., I. Tatu, D. Săroiu și dna, (Sadu). I. Roman, paroh și dna, I. Fanea, not. și dna, (Tâlmăcel). Teodor Stoia și dna, Aurel Moga not. și dna, (Veștem).

Membrii absenți se vor înlocui prin suplenți, aleși din partea celor prezenți.

2. Nu este ertat a funcționa ca juror când vorba e de copiii proprii sau ai rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a copiilor expuși, îi examinează pe rând și apoi se consultă asupra premiării având comitetul aranjator îndatorirea să îngrijească, ca publicul și exponenții să nu înrăurească asupra hotărârilor de luat.

4. Prezidentul juriului votează întotdeauna. La caz de voturi egale — decide soarta. Asupra fiecărei premieri se votează deschilinit.

5. Exponenții de premiat se petrec în lista premiabilor, care e satorită, se subscrie de prezident și secretar cum și de 2 membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor se face în mod sărbătoresc la ora 2 d. a., ținându-se mai întâiu în prezeța juriului, a comitetului aranjator, a exponenților și a publicului întrunit conferința:

a) medicului Dr. Ilie Beu: »Ingrijirea copiilor mici« și b) învățătorului director Teodor Stoia: »Influințele alcoholismului, asupra copiilor mici.

7. Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica corăspunzătoare.

8. Copii premiați se vor cântări, măsura și fotografia.

9. Secretariul juriului compune un raport special asupra expoziției și a premiilor. Raportul scris de prezidentul și secretarul juriului să păstrează în archiva Reuniunii și se publică prin ziare.

III. Dispoziții de premiare.

1. Scopul expoziției este mai ales a promova stările igienice și a lucra la îmbunătățirea condițiilor de traiu ale populației. Drept aceea se va lua în socotină nu atât intenția vădită de a străluci cu copiii anume gătiți ca exemplare de paradă, ci mai ales hărnicia și priceperea dovedită la ținerea în curățenie a copiilor și a locuințelor, a îmbrăcăminteii, la priceperea dovedită la alimentație și celelalte, cari condiționează la puterea vitală a generațiilor viitoare.

2. Copii cu înfățișare inteligentă și vioi, cei sănătoși și fără defecte trupești, cei bine hrăniți și ținuți în curățenie, cei cu bună-cuviință, nefricoși și prietinoși, copiii orfani și din familii mai scăpătate cum și cei din familii cu copii mai numeroși, între condițiuni egale vor fi preferiți.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde copii vrednici de premiat, premiile se pot destina pentru altă grupă mai bogată. Premiile, cari nu s'ar împărți, revin Reuniunii.

4. Acelaș exponent nu poate dobândi în aceeași grupă decât un singur premiu. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate.

Din ședința comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, ținută în 27 Septembrie 1910.

Pantaleon Lucașa
prezident.

Victor Tordășianu
secretar.

NOUTAȚI.

Cătră cetitori.

Împlinindu-se un an și 3 sfer-turi decând mulți cetitori ai noștri primesc foaia noastră, dar încă nu au plătit-o, să facă bine să ne trimită banii.

Noi în fie-care săptămână trăbue să plătim posta, spesele foii și astfel suntem siliți a ne ruga de toți acei cetitori ai noștri cari încă nu ni-au trimis banii pentru foaie, ca să-și aducă aminte de noi și în decurs de 8 zile să ne trimită banii. Să nu amărăscă sufletul omului cinstit.

Dacă nici până la acest termin nu vom fi în regulă, atunci suntem siliți a păși cu alte mijloace.

Administrația „Olteanul”.

— Mandatul dlui Dr. N. Șerban.

Petractarea petițiunii adusă în contra mandatului deputatului naționalist dr. N. Șerban după știrile cele mai nouă s'a amănat pe 5 Decembrie a. c. deoarece d-nii avocați a partidelor litigante nu au putut studia actele îndeajuns, până la terminul de 3 Oct.

— Reactivare. Dl Ioan Cipu, consilier reg. și subdirector de finance, (fiu al țării Oltului) care a fost în pensiu provizorică, în urma rugărei sale a fost reactivat și în aceeaș calitate împărțit la direcțiunea financiară din Sepsiszentgyörgy.

— Cununie. Marioara Popa Grama din Răușor și dl Petru Cațaveiu din Lissa își anunță cununia lor, ce se va ținea Duminecă, în 26 Septembrie (9 Oct.) n. c. la

oarele 4 p. m., în biserica gr.-or. din Răușor. Felicitările noastre.

— **O nouă dramă.** D-na Constanța Hodoș a cetit în Budapesta în fața unui public de studenți și studente în număr de vre-o cincizeci, o dramă istorică în patru acte, înedită, „Ecatrina Varga” în care se preamărește eroiana a anilor de răsmiriște din 1848. (Despre eroina Ecatrina Varga și viața ei sa publicat în anelele universității din Cluj de profesorul Moldovan Gergely în a. 1886. (?) Red.)

— **Hymen.** Domnul Dr. *Victor Deleu* avocat în Șimleul Silvaniei și dsoara *Olivia de Bărdossy* profesoară de pian la școala civilă de fete a „Astrei” în Sibiu, fiica dlui Iuliu de Bărdossy, inspector reg. de școale în pensiune, își anunță, în loc de încunoștințare separată fidațarea lor. Felicitările noastre.

— **Reforma serviciului voluntar în armată.** După-cum află ziarul „Neue Wiener Tagblatt”, în instrucțiunea serviciului voluntar de un an se va introduce o schimbare radicală, care se va publica deja în numărul venitor al monitorului oficial. Voluntarii de aici înainte nu vor mai servi pe cheltuiala părinților, ci cu toții pe cheltuiala statului. Vor fi datori să locuiască în casarmă și vor fi tratați la fel cu ceilalți soldați.

— **Teatru român în Sibiu.** La „Reuniunea meseriașilor sibieni” se urmează cu multă diligență studierea pieselor „Pribeții (Lumpaci Vagabundus)”, comedie în 2 acte din viața meseriașilor, după Nestroy, localisată de Sebastian Stanca, și „Muza dela Burdujeni”, farsă într-un act de C. Negruzzi. Intre piese se va recita dialogul „Cum povestea o bunică”. Reprezentațiunea teatrală se va da Duminecă, la 16 Octombrie n. c. în teatrul orașenesc.

— **Hoții din lumea de azi.** Deși timpul haiducilor a trecut de mult totuși ici-colea mai aude omul despre hoți mai bine zis haiduci și la auzul faptelor acestor oameni fără Dumnezeu, i să ridică la om părul măciucă.

Nu de mult a băgat spaimă în locuitorii de pe ținutul Berechiului un asemenea pungaș, fost boer scăpătat cu numele Vitalis. Acest tâlhar omoară un neguțător bogat sîrb, și-i ia suma de 4000 cor., ce acesta o posedea, după făptuirea cărui lucru este urmărit de jandarmi, asupra căror într-o sară apropiindusă de comuna sa natală, pușcă, omorând pe unul iar pe altul rănindul greu, dupăce deja mai înainte și-a pușcat nevasta căci a auzit, că ea l'ar fi tradat jandarmilor când a omorât pe sîrb.

Cu toate că 150 jandarmi umbra după el îndrăsnetul bandit avu curajul să vină la el acasă, ca să-și ia rămas bun dela ai lui, unde apoi o femeie a lui Szilagyi Sándor îngrijitoarea casei lui, căci nevastă-sa era morboasă în vecini, denunțându-l jandarmilor, acestia încunjurând casa îl pușca, slobozund vre-o 40 gloanțe asupra lui.

— **Un bandit** asemenea acestuia s'a ivit în zilele trecute în comuna Illeni din apropierea Făgărașului în persoana lui Aron Cornea, fecior de vre-o 28 ani.

Feciorul acesta abia de câte-va săptămâni a scăpat din închisoare pentru o jăfuire anterioară unde a fost stat 2¹/₂ ani.

Dupăce scăpa din închisoare a jăfuit prin mai multe comune, iar pe banii furatți își petrecea în Făgăraș, plătind tot cu hârtii de câte 50 și 100 cor.

Revenind în Illeni, comite mai multe hoții, scăpând adese-ori pe ferești. În urmă dând locuitorii de urma lui l'au fugărit și strimtorat, dar a scăpat cu o dibăciă rară deși lau încunjurat mai mulți rămânându-i acolo numai pălăria ce ia căzut din cap și în care s'a aflat o hârtie de 50 cor., care era a unui dintre ceice lau strămtorat. Atunci a sosit în comună și jandarmii și lau căutat până noaptea târziu dar nu l'au aflat. — În ziua următoare apoi s'a aflat, că a dormit în Illeni într'o clăie de paie și pe când jandarmii îl căutau în ruptul capului prin cucuruzi în ziua următoare el venea liniștit pe drumul ce duce la Făgăraș. Nice până azi nu l'or aflat, bravi jandarmi! a pușca oameni pașnici e mai ușor, ca pre

un hoț, nu-i așa D-lor dela Mărgineni, Făget, Țalna?? etc.

— **Închiderea graniței sârbo-române.** Din București se scrie: Guvernul român a fost informat că guvernul sârb a închis, până la nouă dispozițiuni punctuț de frontieră Cladova.

Intrarea deci în Serbia precum și ieșirea călătorilor să vor face numai prin punctele Ragujevaț, Gradiște, Semindria și Belgrad.

La toate acestea puncte s'au instalat medici și aparate de desinfecțiune în vederea holerei ce bântuie în statele vecine.

— **Viceșpan al comitatului Sibiu** a fost ales fostul primpretor al cercului Sibiu d-l Ludwig Fabritius. Primpretor al cercului Sibiu a fost ales primpretorele Sebeșului dl Gustav Haner, iar în locul acestuia viconotarul comitatens Ferdinand Graef.

— **Holera.** După știrile mai nouă această boală uricioasă și rea, tot mai mult să întinde și la noi în Ungaria, unde cuibul boalei e orașul Mohács în care zilnic să întâmplă înbolnăviri de holera. Orașul e ca pustiu nu întâlnește omul pe nime pe stradele lui, până acum au fost peste 67 de înbolnăviri și la 32 decese. Cazuri mai rari de semnalat au fost în mai multe locuri în cursul Dunării, a cărei apă după cercetările făcute de medici experți încă este infectată cu bacili de holera.

Țările în cari încă a bântuit și bântue și acum mai tare holera este Italia și Rusia.

În ultimile 24 oare s'au semnalat la Neapole 12 cazuri nouă de holera și patru decese, în provincia neapolitană 17 cazuri și 2 decese; în provincia Sassari 3 cazuri. Pentru cele mai multe din acestea cazuri se face acum examenul bacteriologic; până acum aproape toate cazurile acestea suspecte au dat rezultate pozitive. Biuroul municipal de igienă declară, că nici un caz nou de holera nefiind constatat în capitală de 5 zile, orașul Roma poate fi conziderat ca indemn; publicarea buletinului sanitar a fost chiar suspendată.

zutul lin a zăpezii, șuerul vântului, câmpul și pădurea. Vuete domoale răsună încet, mulcom peste câmpii și dealuri și murmurul domol a melancoliei să pierde printre arborii pădurei.

Ohaba.

Valeriu Crișan.

Poezii populare.

Din Sângeosgiul-român,
Culese de Valeriu Crișan, teolog Blaj.

Bărbatul:

Lăcomea-i la două vaci
Lua-i hâda din găzdaci,
Lăsa-i mândra din sâraci,
Lăcomea-i la patru boi
Și-aducea-i hâda la noi,
Boii i-am fost dat la munte
Și-or venit cu coarne rupte,
Și boii s'or surupat ¹⁾
Și de hâda n'am scăpat.

Femeia:

Pentr'o moină de arat
Mi-am luat urât bărbat,
Pentru una de cosit
Mi-am luat bărbat urât.
Merg la târg nu pot să-l vând
Vin acasă-s cu urât.

¹⁾ murit, pustit.

Mă-nsurai. luai năcaz
Merg în târg nu pot să-l las,
Vin acasă-s cu năcaz!

Bărbatul:

Scoală, scoală tu vârvără ²⁾
Tu n'ai fost de-asear, afară,
Scoală, mulge vacile,
Că te-o 'ntrecut altele,
Câte-s dela noi în sus
Toate le-o muls și le-o dus
Câte-s dela noi în jos
Toate le-o muls și le-o scos!
— Ea să duce să le mulgă
Vacile o iau pe fugă,
Ea să duce să le 'ntoarne
Vacile o iau în coarne!

Ardă-te focu de neamț
Cum răsar mă prinzi în lanț,
Dimineața-mi dai vinars
Peste-un ceas mă prinzi de nas
Și-mi arunci pușca în brațe:
— Na copile și te'nvață!
Și te 'nvață de-a pușca
Și noaptea-n șilboc ³⁾ a sta!

Hai sărace cuc bălan
Eu ți-am zis să-mi cânti un an,

²⁾ femeie buclucașă, potcașă.

³⁾ loc de pază pentru sentinela.

Tu nu mi-ai cântat de'un ban!
Când a fost la Sânzienne
Ți-ai ascuns clonțu sub pene
Și-ai zburat pe sub dughene.
Sub dugheana lui Păun
Și-ai cântat vinu de-i bun,
Holirca ⁴⁾ de holircoasă,
Crâșmărița de frumoasă.
Crâșmărița șaptea ⁵⁾ neagră
Numa gura ei mi dragă
Și peteua de sub bărbă!

Vai de mine cum ași bea
Holircă cu săcărea
N'are cine mă'mbîa
Num'-un om din vița mea,
Dară vinu săracu,
Fie cupa și zlotu,
C'acela mi sufletu!

M'ăși duce, ca luna-n stele
Nu mai pot de-a mândrii jele,
M'ăși duce, ca luna-n nor
Nu mai de-a mândrii dor!

⁴⁾ rachiu, vinars, palincă.

⁵⁾ căiță.

În ultimile 24 ore au fost în Rusia 20 cazuri nouă de holeră și 49 decese. Numărul total al bolnavilor de holeră este actualmente de 396. Dela izbucnirea holerei s'au îmbolnăvit de această boală 198.246 oameni și au murit 92.329.

Și din aceste puține date încă să vede, că holera acolo bântue mai tare, unde necurățenia e mai mare. Italia, Rusia și la noi.

— **Haiducii Italiei.** De câțiva vreme jafurile brigantilor italieni se repetă tot mai des. Zilnic vin știri despre sate jefuite și aprinse cu oameni schingluiți cănește, iar poliția nu poate să facă nimic contra lor. Zilele trecute merșeră cu îndrăzneală atât de departe, că atacaseră un pluton de soldați și azi vine știrea că au pătruns într-un sat de lângă Sassari și au furat trei țărani frați târindu-i departe în munți. Câțeva zile mai târziu unul s'a întors într-un hal ca vai de el, după ce stătuse legat de craca unui arbore două zile întregi. Brigantii pretind pentru liberarea celorlanți frați 15000 de lire.

— **La fondul Dr. D. P. Barcianu** pentru ajutorarea sodalilor (calfelor) fără lucru, al „Reuniunii meseriașilor sibieni” s'a făcut următoarele daruri: Fostul ref. școl. Lazar Triteanu, asesor consist., din privilegiul hirotonirii sale întru presbiter, 5 cor.; Valer Pop, inv. croitor, 50 bani; I. Fux, coperitor de case, 20 bani; Vasile Maxim, par. (Avrig), 40 bani; „Insoțirea Plugul”, 20 bani; I. Roman, par. (Tălmăcel), 50 bani; Bas. Necșa, par. (Apoieul-sup.), 20 bani; Const. Prie, par. (Săcădate), 50 bani și Miorica Tordășianu, 10 bani.

— **Aviațiunea în serviciul poștei.** De câțiva vreme se discută întrebarea cum s'ar putea pune aeroplane în serviciul poștei. Din paris se anunță, că la cererea guvernului insulei Madagascar, președ. societății aeronautice Cuinten, studiază întrebarea aceasta, având de gând să înființeze, legătură de aeroplane între Panaviro și diferite orașe din interiorul țării.

— La fondul Victor și Eugenia

Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii meseriașilor sibieni” au mai dăruit: Nicolae Munthiu, secretarul, „Silvaniei”, soția sa Sabina n. Deleu și copiii lor Nicolae și Maria Sabina, 1 cor.; Ioan Roman, paroh (Tălmăcel) 50 bani; Ioan Beu, cassarul Insoț. „Raiffeisen” din Apoldul rom., soția sa Maria n. Iuga și copiii lor Ilie, paroh (Apoldul inf.), soția acestuia Paraschiva n. Comșa (Săliște), Ana măr. Oprean, soțul acesteia Nicolae Oprean comers. (M. Oșorheiu), Maria, jună, Ioan, econ., George stud. (Sibiu), Elisaveta, Nicolae, Dumitru, școlari, Titu și Eleonora, cor. 280; Constantin D. Mavrodin (Paris—București) cor. 465; Ioan Cosma, notar (Ludoș), T. L. Albini (Cut) și Liviu Brote restaurator, câte 20 bani.

— **Ciocnire de trenuri.** Pe linia Budapesta-Râkos s'a ciocnit în 30 oct. dim. trenul accelerat, carea venea dimineață dinspre Arad, cu un tren de persoane, carea avea să plece spre Solnok. În urma ciocnirii s'au sfărâmat 2 vagoane. Sunt numărâți răniți, dintre cari trei au încetat din viață.

— **Abdul Hamid,** fostul Sultan al Turciei e greu bolnav. E foarte nervos și se crede, că îi se apropie sfârșitul.

— **O femeie naște trei copii în 2 zile.** Din Craiova s'a scris: Prefectura de Olt informează ministerul de Interne, că în cătuna Titulești pendinte de comuna Crimpoaia s'a petrecut un fapt foarte curios și unic în felul lui. La 9 Septembrie femeia Sanda Matei Marin Badea a dat naștere la un copil de sex masculin. A doua zi la 10 Septembrie, orele 5 după amiază, a dat naștere la un băiat și o fată. Atât mama cât și cei trei copii s'a găsit în cea mai perfectă stare de sănătate.

— **Un câne credincios.** Într-o casă din Londra se isca un foc pe la miezul nopții. Scara casei care ducea la locuința unei familii cu trei copii se aprinsese de asemenea. Jos în casă nimeni nu veghia,

afară de un câne credincios. Cânela trecu prin flăcări și intră în casa unde stăpânul său durmea. Altădată iera sfios, dar acum iel sări pe pieptul stăpânului și-l trezi. Când stăpânul se trezise era târziu de a mai trece prin scară, căci era cuprins de flăcări. Iel trezi și pe nevasta și copiii și le dădu drumul pe fereastră lăsându-i pe un ceasaf jos și aruncă jos pe fereastră și cânela, pe care un gradist (polițist) îl prinse cu mâna, apoi se lăsa și el jos. Cânela sărea lătrând cu bucurie în jurul stăpânului pe cari îi mântuise.

— **Judecat la ștreang.** Zilele trecute Curia a judecat recursul lui Ion Grozăvescu care a ucis pe un lucrător și apoi l'a jefuit pentru care crimă curtea cu jurați din Çaransebeș l'a judecat la moarte. Curtea a respins recursul și a întărit pedeapsa dictată lui Grozăvescu.

— **Folosul cânilor polițiști.** În Germania s'a dovedit, că detectivii cu patru picioare pot să fie foarte folositori. În săptămâna trecută au fost omorâți și jefuiți cărciumarul Gölter și soția sa, în comuna Burkersdorf. Omorul s'a comis înainte de amiază, însă abia câtră seară a fost descoperit. Făptuitorul n'a lăsat după sine nici un fel de urmă. Bănuț nu era nimeni. Astfel jandarmii nu știau ce să facă. În sfârșit cineva li-a dat sfatul să ceară împrumut cânela polițist al orașului Chemnitz din apopier e. În ziua următoare cânela a sosit, și iată, dela locul unde s'a întâmplat omorul, a plecat drept la locuința amantei unei cafe de barbier. Jandarmii au intrat în oada, au găsit pe calfa de barbier, care s'a zapăcit rău și nu mai putea da răspunsuri lămurite la întrebările lor. A fost îndată arestat, iar după câteva zile și-a mărturisit fapta. Bani jăfuiți asemenea s'au găsit.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 25 August 1910 „Reuniunea meseriașilor sibieni” a ținut a 8 a ședință literară. Cu tot timpul de vară, când lumea

Peisagiu de toamnă.

Zilele de vară s'au cern încet încet prin săta anului călător.

Razele de căldură nu s'au mai joacă așa de vesele, peste câmpiile, în cari s'au leagănă în valuri zâmbi de aur recolta anului. Ciocârlița nu mai cântă așa de veselă, căci presimte apropierea toamnei.

În depărtare, în spre pădure s'au văd stoluri lungi de rândunele, cari s'au duc în alte țări, unda le încălzește par'că un alt soare, cu mult mai călduros. Copilași cu chipuri bălai, cu obrejarii rumeni, s'au uită lung după ele de pe prispa casei.

Ele plutesc prin aer ca nește fulgi și duc cu sine dulcile amintiri din aceasta țară, unde și-au crescut pușorii. Surzător privesc din înălțime și vesele ciripesc un ultim adio, un ultim rămas bun. Acum numai ca o ceață deasă s'au mai văd în depărtare. Freamătul codrului murmură lin și le do-rește călătorie bună.

Câmpului își schimbă culoarea.

Frunzele s'au vestejesc și cad lin spre pământ.

Freamate neîncetate s'au aud în pădure. Vântul își cântă doinele pribegiei de toamnă. Pasărele, cântărețele codrului nu mai formează corul acela minunat de astă vară.

Apa râulețului, care duce cu sine atâtea șoapte neînțelese de nime, a amorțit și s'a prefăcut în o oglindă sclipitoare.

În depărtare prin întunecul nopții de toamnă licărește blând un foc. De acolo răsună jalnic cântecul de din fluer al unui ciobănaș, care cântă o doină dulce entuziasmată.

Ce înduioșătoare e doina ciobănașului!...

El vede, că s'au apropie o viață plină de monotonie, o viață, în care omul își închide simțul veseliei.

În colțul căsuței de lemn sub o bărnă veche își caută loc de adăpost lăutariul de peste vară, greerușul. Nori întunecoși s'au ridică pe bolta albastră a cerului. Timpul s'au schimbă. Norii devin tot mai negri.

Picuri mari de ploaie s'au cern ca prin o sătă rară. Prin pădure se aude sgomotul picurilor de ploaie.

Pădurea, mireasa de odinioară își schimbă haina cea verde, ce o purta pe când era la ea vara. Ce bine își petrecea atunci,

Erau întotdeauna în veselie. La masă el cânta muzicanții cei mai vestiți, cântăreții codrului.

Acum cântecele de odinioară au dispărut ca un răsunset prelung.

Vine sora Verei, Toamna. Ea poartă o haină gălbue, e slabă la înfățișare, are privire încrunțată, o inimă împietrită. Nu ia în seamă tânguirile neîncetate ale florilor, cari s'au roagă să le mai lase în viață, ci ea cu o coasă înveninată le doboară la pământ. Pe unde trece ea rămâne locul ca o pustie estinsă.

În urma ei vine Intristarea, sora ei, care cântă doinele pribegiei de toamnă, pe cari doine le cântă și ciobanul în zilele negre de urgență...

Lin cad a lene primii fluturași de zăpadă. O săsăire domoală, somnurează s'au furișează printre pomi, și duce vestea, că ninge!

Vântul năvălește între fluturii de zăpadă și răzând îi elungă în dreapta și în stânga.

Dacă îi prinde între degete strigă: zii! zii! uuuu! uuu!

Urlă puternic și strigătul cu murmur sălbatic trece mai departe printre arbori, până când s'au pierde într'un murmur lin.

Noaptea ascunde sub vâlul negru că-

caută a se feri de năduf, ședința noastră literară a fost destul de bine cercetată, dovedind această, că lucrul bun, odată început, dăinuiește între toate împrejurările. Viceprezidentul nostru dnul G. Poponea după ce ne relevă faptul, că prezidentul Tordășianu, absentând din Sibiu, l-a încredințat pe dânsul cu conducerea ședinței, stăruie asupra însemnătății mijloacelor, de cari Reuniunea se folosește, la atingerea scopurilor înscrise pe stindardul ei! Ne vorbește despre biblioteca Reuniunii, îmbogățită în timpul din urmă cu numeroase opuri de valoare, dăruite de P. C. Sa domnul Dr. Ilarion Pușcariu, arhim. și vicar arhiepiscopesc, de P. C. Sa domnul protosincol dir. sem. Dr. E. Roșca, de Il. Sa domnul Dr. A. Marienescu, membru a acad. rom., de redacțiunea «Tel. Rom.» și alții. În cele din urmă tractează despre importanța corului mixt al nostru chemat să ne fină șirurile închigate și încheie cu un cald apel la adresa tinerilor și bătrânilor chemându-i cu trecerea timpului de vară la muncă intensivă.

Notarul Duca cetește procesele verbale ale ședințelor administrative din August, urmând apoi asecutarea programului seratei.

Primul debutant Ilie Măgianu, pract. cul. tip. în «Icoane șterse», de Vlahuță, a tradat multa pricepere; frumos a cântat din flaut dl Eronim Văcărescu; învățacelul mașinist de tipograf, Octavian Veștemean, a plăcut mult predând șodomânia «Toader în pește», de Orlățeanu; dșoara Maria Simion a fost draguță cu poezia «Cearta dragostei», de Eleana din Ardeal; pract. cul. tip. I. Măgianu, urcând din nou tribuna, ne predă cu mult haz bucată «Cum am venit noi pe lume», de Dragoslav; arile executate cu sentiment de doamna Eugenia Ionescu la pian, ne-au încântat și estasiat. Sodalul pantofar, fost arhivar al nostru domnul Ioan Miga, care actual se găsește în București, petrecând în Sibiu, a ținut să ne delecteze și înalte sufletește cu poezia «In suflet simt o taină», de Petöfi tradusă de O. Goga, Dl Radu Barcian, librar reînțors din Lipsca, unde a petrecut în scopul înmulțirii cunoștințelor ni-a vorbit cu multă pricepere despre viața și operele lui Bolintineanu și ni-a citit câteva din poeziile alese ale nemuritorului poet.

La fine s'au sortat cele 15 cărți folositoare, iar dl Poponea mulțumind și participanților și debutanților, — invită la ședința a 9-a din 29 Septembrie n. c.

„Știe tot“.

Insoțire de credit sistem Raiffeisen.

Comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiene“, adresează către Direcțiunile Insoțirilor de credit sătești, următorul apel:

Onorată Direcțiune!

De data aceasta ne găsim în plăcuta pozițiune de a Vă face comunicarea îmbucurătoare, că cauza Insoțirilor de credit (sătești) românești din Transilvania și Ungaria, a fost adusă în zilele prime ale lunii Septembrie în mod demn la cunoștința „Congresului cooperativ internațional din Hamburg“ și prin el, la cunoștința cercurilor competente din străinătate.

Dacă la acest congres memorabil cu puțință a fost a se tracta despre mișcarea

propriu zisă a Insoțirilor noastre de credit, meritul este a se atribui stăruințelor și propagandei intensive făcute, de Reuniunea noastră agricolă, prin faptul, că stăruind cu mulți ani înainte asupra Insoțirilor peste tot, a adus la cunoștința obștei roadele binefăcătoare rezultate din munca desinteresată a puținelor noastre Insoțiri din comitat, și această muncă îndemn a fost, încurajare a fost pentru înființarea de tovărășii și în celelalte comitate locuite de Români.

Cum însă mai este mult de făcut în această direcțiune, credem de datorința noastră de a ținea mereu la suprafață această afacere arzătoare și a pune mereu în evidență tot ce se face în această direcțiune și mai ales de a arăta pe calea Raportului nostru general rezultate obținute de Insoțirile noastre de credit.

Indrăznim a Vă ruga, să binevoiți a ne transpune cu posibilă grabire socotelile Insoțirii D-voastre sistem „Raiffeisen“ pe 1909, însoțite de un raport amănunțit, din care să fie evidente schimbările referințelor economice din comună dela înființarea Insoțirii încoaci; numărul membrilor însoțirii, al deponenților, cu minimul și maximul depunerilor; numele membrilor din direcțiune și al celor din comitetul de supraveghere. Din acelaș raport să fie mai departe evidente lucrările de interes obștesc economic întreprinse de Insoțire, cum și cele ce intenționează a întreprinde în viitor.

Cu o cale ne luăm voie a pune și de data aceasta Onorabilei Direcțiuni în vedere, că pentru a asigura bunul mers în afacerile însoțirii și pentru a regula referințele dintre Insoțiri și organele statului cu privire la bilanș și impozite, la rapoarte anuale etc., am recurs la bunăvoința Direcțiunii Casei de păstrare din Săliște, rugându-o ca să însărcineze pe directorul său, dl Constantin Herța, ca în calitate de revizor general, să facă reviziuni la toate însoțirile noastre, cu acel adaus, că dacă D-voastră până în prezent n'ați reflectat la intervenirea d-lui Herța, să binevoiți a o face fără zăbavă, dat fiind, că modestele jertfe, pe cari însoțirea le-ar aduce, să compensează prin instrucțiunile folositoare, ce d-nul Herța le dă persoanelor încredințate cu purtarea comptabilității.

Spre orientarea D-voastră vă punem în vedere, că cauza înființării Centralei. Insoțirilor noastre, ce ne-a preocupat dela alcătuirea primelor noastre Insoțiri sătești și continu ne preocupă și astăzi, e atât de înaintată, încât în timpul cel mai apropiat Insoțirilor noastre vor fi chemate la adunarea generală constituantă.

De încheiere Vă mai comunicăm, că cu scop de a urma pregătirea actelor receptate la diferitele ocaziuni, am tipărit și punem în vânzare cu prețul redus blanchetele următoare: a) Protocolul adunării generale; b) Consemnarea alfabetică a membrilor; c) invitări la adunarea generală; d) declarațiuni de participare; e) declarațiuni de esire din Insoțire; f) documente de cauză; g) rapoarte anuale către tribunal; h) rapoarte cvartale către tribunal despre schimbarea intrată în șirul membrilor; i) atestat comunal despre convocarea adunării generale; j) registre despre cumpărarea de imobile; k) registru despre votarea împrumuturilor și l) registrul membrilor.

Mulțumindu-Vă pentru osteneala D-

voastre, Vă rugăm să primiți expresia dragostei frățești.

Sibiu, 17 Septembrie 1910.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucașa
prezident.

Vlc. Tordășianu
secretar.

Sfaturi practice.

Rădăcina urzicilor ca medicament.

Nimic nu e nefolositor sub soare: lucrurile cele mai de neabăgat în seamă la aparență, ne pot fi de mult folos. Totul e să știi să le folosești. De pildă o rădăcină de urzică (Urtica dioica) se aruncă după ce am smuls urzicile din câmp sau de pe lângă garduri, unde ele cresc. Cine ar fi crezut că rădăcina urzicei e prețioasă din multe puncte de vedere și într-o mulțime de cazuri formează leacuri sau remedii excelente: curățindu-o cu îngrijire de coajă și fierbând-o în apă, ea ne dă o tizănă cu proprietăți netăgăduite împotriva hemoragiilor și a vărsărilor de sânge. Acest ceaiu de (coctiune) se ia la fiecare ceas, o mică cească odată. Pentru a prepara băutura, se întrebuițează un pumn de rădăcini tocate într-un chilogram de apă. Aceaș tizănă în cantitate de un litru, în care am pus 2—3 lingurițe coajă de stejar în praf, formează un astringent de mână întâi și poate să se dea în cazuri de diare (urdinare) și dizenterie (urdinare cu sânge); ne face apoi să asudăm (e bun sudorific). În receli și afecțiunile eruptive (boale cu friguri cari scot bube sau blândă pe corp), când voim să ne folosim de proprietățile diaforotice (cari aduc transpirația și scot nădușeala din corp) e nevoie să dăm bolnavului această decoctiune acoperindu-i bine corpul. S-a întrebuițat încă tizana pregătită cu rădăcini de urzici ca depurativă (curățitoare de sânge) împotriva coșilor, pecinginei, eczemei și orice bube ale pielii. Pentru a tămădui curgerea fără voe a udului (fie la copii, fie la oameni în vârstă) s'atuuim să se pună în lapte tizănă caldă de rădăcini de urzică, în porție de o treime. Dobândim o doftorie excelentă de piept, pentru a potoli tusea, a tămădui guturaiul și catarul, punând într-o cească cu tizănă de urzici un gălbenuș de ou și 2 lingurițe de miere. Rădăcina de urzici se poate întrebuița și pe din afară în decoctiune concentrată; ea strânge țesăturile și înlesnește cicatrizarea (închiderea) rănilor, tăieturilor și strivelor. Facem spălături sau oblojim. Pentru a opri curgerea sângelui din nas, punem în nări vată înmuțată în suc de rădăcini de urzică. Sămânța urzicei încă e folositoare la animale dată în ovăs, pentru curățirea sângelui și a udului mai ales la cai, de care să fac sprinteni și părul li să fac străluciu. Galițele cari mănăcă sămânța de urzică să fac ouătoare.

Șine zidește pe moșia streină în buna credință, — pe seama proprietarului zidește. Conform regulamentului iuridic e drept, că cine zidește (face casă etc.) pe seama proprietarului (a cui e moșia) zidește. Se referă această însă la ziditorul de bună credință, adică care fără șarlatanie (înșelăciune), în buna credință cugetă că locul pe care a făcut zidirea, este alui. Înă în acest caz e dator proprietarul moșiei a reântoarce ziditorului speșele și pre-

Ţul materialului din care e făcut edificiul. Asemenea regulament în zidire este și asupra lemnului (arborilor), cari astfel sunt plantate. Dacă plantele au prins rădăcină, acelea sunt a proprietarului, dator fiind însă acesta a reîntrașe prețul sămânței, plata a lucrului făcut cu ele sămânătorului.

Un obicei rău la economii noștri este acela, că nutrețul pentru cai să pune sus în scară. Bieții cai suut siliți să mănânce tot cu grumazul întins în sus. Acesta e contra firii, căci calul este făcut de Dumnezeu așa, ca nutrețul să-l mănânce de jos ca și cum paște iarba tot de jos. Afară de acestea este stricăcios pentru ochi calului, căci totdeauna îi intră în ochi praf, var și alte gunoaie. — Avis celor ce țin cai.

Contra vacilor cari își ascund laptele. Sunt multe vaci cari își rețin laptele când voim să le mulgem, dacă nu le dăm vițelul mai întâi să le sugă.

Am avut ocazie de mai multe ori, să fiu întrebat de lăptari asupra acestui caz și în totdeauna i-am povățuit să încerce unul din următoarele 3 mijloace:

1. Să se arete vacii o piele de vițel împaiată, ca și când ar sta s'o sugă, pe când mulgătorul să înceapă a mulge ca de obicei.

2. Să frece pe șira spinărei, cu un lemn rotund, vaca, pe când cineva o mulge.

3. Să se pună pe grupa (șolduri) vacii o cârpă muiată în apă cât să poate de rece. Vita simțind răceala, își uită a-și trage laptele.

Inercându-se unul din aceste 3 mijloace, în totdeauna isbutim a mulge vacile care își ascund laptele.

Alegerea găinilor. Toamna să aleg totdeauna găinile care dorim să ouă.

Se înlătură toate găinile care au trecut de 3 ani și ca să le cunoaștem, le așezăm un inel de sârmă la picoare și le punem la îngrășat.

Se înlătură de asemenea și acelea care n'au spinare lungă, pieptul și pantecele mari, ochi vioi și creasta roșie.

Se vor înlătura găinile cu coada prea ridicată căci aceste pasări fac de obicei oule prea mici.

ECONOMIE.

Unele boale de ale pomilor.

(Uimare și fine.)

Acum după ce am descris în puține cuvinte boalele de mai sus a pomilor dimpreună cu cauzele acestor boale, voi arăta în cele ce urmează remediile sau mijloacele cu cari le vom putea vindeca pe acelea.

Cangrena numai atunci o putem vindeca, dacă nu a cuprins tare pomul. De cumva crengile laterale nu au fost tăiate corect, le tăiem cum se cade, ca boala să nu să agraveze mai tare. De cumva cangrena s'a ivit pe trupină și petele cangrenoase nu sunt mari, simplaminte tăiem locul cu pata până la lemnul cel sănătos, iar locul tăiat îl ungem cu cătran. De cumva însă scobitura am făcut-o numai în

coaja bolnavă, va fi de ajuns, dacă locul scobit îl vom unge cu puțină ceară de oltoit.

Pentru de a feri pomii de boala aceasta, va fi cu scop dacă vom vârui trupinele acelor prin luna lui Septembrie, iar dacă pământul, în care stau pomii e umed, îl vom șențui.

Pentru vindecarea cancerului vom purcede în modul următor: vom spăla ranele pomilor cu soluțiune de Bordeaux, carea să pregătește în modul următor: luăm două chile de piatră vânăță, pe aceasta o zdrobim bine și o disolvăm în 4—5 litre de apă. Punem apoi în alt vas două chile de var stins, pe care îl disolvăm iarăși în 4—5 litre de apă. Punem după aceea în o bute sau cadă 90 litre de apă, iar în apa aceea turnăm soluțiunea de piatră vânăță și apa de var. De însemnat, că acest medicament numai atuncia ajută, când boala n'a intrat afund în pom.

Pentru a preveni această boală a pomilor și pentru de a o împiedeca pe aceasta, va fi cu scop dacă vom gunoi pomii numai cu gunoi putred și dacă vom șențui solul umed.

Observând noi cleiul la cutare pomi, dacă cleiul nu se arată în măsură mare, nu vom avea alta de făcut, de cât că vom lua nește cârpe ude și le vom pune pe acelea locuri, unde se află acel clei. Mai târziu după ce s'a muiat cleiul, vom lua jos cârpele vom curăți cleiul, iar locul pe care s'a aflat cleiul îl vom freca bine cu zamă de lămâie (citroană).

În contra încrețirii frunzelor până acuma leac sigur de vindecare sau mijloc de prevenire a morbului nu s'a aflat.

Când vom observa semnele acestei boale, nu vom avea alta de făcut, decât că vom lua (culege acelea frunze, pe care le vom observa că sunt încrețite și le vom arde. Asemenea nu s'a aflat leac sigur nici în po-triva paraliziei.

Vindecarea gălbănării o vom proba cu următoarele mijloace: Dacă pământul e sărac de fier, vom turna pe pământ de asupra rădăcinii pomului soluțiune de vitriol de fier (călăcan) Această soluțiune o vom pregăti în chipul următor: Luăm 1—2 chile de călăcan și le disolvăm în 3 cani de apă. Cu aceasta soluțiune va fi bine să stropim din când în când și pomul întreg. Crengile, atacate de cari le vom culege și arde. De cumva vom observa, că cauza gălbănării ar fi buretele mucezala) dela rădăcinile pomului, vom săpa pământul deasupra rădăcinilor până aproape de rădăcini,

iar în locul săpat vom turna apă fierbinte.

Boala numită creparea coajei (mai corect ar fi coșirea) o vom vindeca, dacă mai întâi de toate vom curăți bine coaja coșită a pomului, apoi vom vârui bine trupina pomului. Va fi bine apoi, dacă vom săpa puțin pământul de-asupra rădăcinii și-l vom gunoi și uda bine pe acela.

În urmă mijloace împotriva sterilității ar fi următoarele:

La caz când pământul ar fi vina, îl gunoim bine cu gunoiu putred de cumva e sărac de apă, îl udăm acuși acuși împrejurul pomului. Iar de cumva pomul e de altcum frumos crește și înflorește bine și frumos, îl oltuim pe acela din nou.

Sunt unii pomi (cum sunt merii numiți poni, masansky) cari numai după 10—15 ani încep a rodi.

Presc. după „Fatenyészts”.

(Gaz. Trans.)

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

Aviz domnilor învățători!

ABCDAR-ul întocmit după metoda fonomimic pentru cl. I-ă a școlii primare de Gheorghe B. Boieriu și Gheorghe Codrea directori școlari a eșit de sub tipar în mărime de 80 pag. 8° intercalat, cu 33 figuri. Prețul 50 fill. Tipografia David Thierfeld,

Precând aducem aceasta la cunoștința dlor învățători, ne permitem a face cunoscut prin următoarele observări:

E cunoscut că omenimea înaintează pe toate terenele. Geniul omenimei silește tot înainte. Deci e mai natural, că și științele pedagogice nizuiesc pas de pas spre perfecționare. În timpul din urmă s'a remarcat și în patria noastră un metod nou întru propunerea cetitului și scrisului anume: »Metodul fonomimic«. Acest metod, carele este chemat a înlesni în o măsură foarte mare și relativ în timp scurt și cu ușurință învățarea cetitului și scrisului a fost apreciat la Români în prima linie de sus numiții învățători. Convingându-se ei de multele avantagii, ce le tinde acest metod nou fonomimic, o au înbrătoșat cu toată căldura.

Au dat publicității [manuducerea metodului fonomimic; iară acuma pun la dispoziția d-lor învățători abcdarul fonomimic.

Nu să poate mai potrivită edarea acestui abcdar, ca în timpul prezent. Pentru că știu toți învățătorii, că planul de învățământ ministerial edat pe baza legii noi școlare, a înmulțit în mod simțitor agendele didactice. Și iată dar, că numiții domni autori sar în ajutor, cu abcdarul lor. Acest ajutor este cu atât mai mult binevenit, fiindcă este chemat a ușura predarea cetirei și scrierii întrun mod foarte simțitor.

Nu putem, decât să-l recomandăm cu toată căldura în atențiunea d-lor învățători

— A apărut Nr. 51 din Revista populară »Albina« ce apare în București, cu un bogat cuprins. Rocomandăm țăranilor noștrii această revistă care e una dintre cele mai bune scrisă la înțelesul țăranului

român. Abonament pentru România pe un an 5 lei, pentru străinătate 8 lei.

A apărut nr. 14 din revista „**Foia Școlastică**”, organ al reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceză, care apare în Blaj. O recomandăm învățătorilor noștri.

A apărut „**Revista Economică**”, organ financiar-economic, Nr. 14 cu următorul cuprins:

Să ne organizăm pe terenul economic. — Politica și economia — În jurul unui împrumut. — Audiatur et altera pars. — Atacarea hotărârilor adunării generale. — **Revista financiară**: Situațiunea. — **Cronică**: Scăderea depozitelor spre fructificare. — Din registrul firmelor etc.

POȘTA REDACȚIEI.

Xenopol. Parecă ai fost certat cu nevasta când ne-ai trimis articolul „românofob”.

V. S. în N. Sborniturile D-Tale gazetărești publicându-le, ar avea influință dezastroasă asupra producției cepii și usturoiului din comitatul Făgăraș.

Patricius. Cetește scrierile lui Todica și credem, că vei putea da mâna cu astronomii.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Nr. 1343—910
not.

Publicațiune.

În 9 Octomvrie st. n. 1910 la 2 oare p. m. se va esarânda cu licitațiune publică, casele comunale, provăzute cu licențe de a vinde beuturi spirtuoase, ale comunei Sebeș, comit. Făgăraș, pe interval de 3 ani începând dela 1 Ianuarie 1911.

Dela doritori de a licita să preținde, să depună vadiul de 10% după suma esclamării de 1100 cor. arândă anuală.

Până la oara defiptă să primesc și oferte închise și provăzute cu vadiul și declarația, cumcă oferentului i sunt cunoscute condițiunile de licitație.

Sebeș, în 20 Septem. 1910.

Primăria comunală.
G. Marhao,
notar.

Faeladási hirdetmény.

Szeráta község határában fekvő és a szerátaí volt urb. tulajdonát képező erdő „A” üzemosztályából megtakarított 10.5 k. holdnyi vágásterület 1748 m³ fatömege a 2544/909-ni erd. alb. határozat folytán eladás alá kerül. Az eladás zárt írásbeli ajánlatokkal egy bekötött nyilvános szóbeli árverésen történik Szeráta községben Oktober hó 16-án d. e. 10 órakor a községi irodában.

Kikiáltási ár 6100 kor. (hatezer egyszáz kor.) Bánatpénz 10%.

A zárt és kellően felszerelt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéseig fogadtnak el. —

Elkésve beadott v. szabálytalanul kiállított ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Utó és a becsértéknél kisebb ajánlatok nem fogadtnak el. —

Az árverési, szerződés és bécslési jegyzék a volt urb. elnökénél Szerátán és az Alsó-Árpási m. kir. jár. erdőgondnokságnál Fogarason a hivatalos órák alatt betekintheők. —

Szeráta, 1910 év Szeptember hó 28 án.

Másariu George
elnök.

Nr. 1372—910
not.

Publicațiune.

În 16 Octomvrie st. n. 1910 la oarele 2 p. m. se va esarânda cu licitațiune publică, casele comunale provăzute cu licențe de a vinde beuturi spirtuoase, ale comunei Mărgineni (Marginén) comit. Făgăraș, pe interval de 3 ani începând dela 1 Ianuarie 1911.

Dela doritori de a licita să preținde, că înainte de a licita să depună vadiul de 10% după suma esclamării de 900 cor. arândă anuală.

Până la oara defiptă să primesc și oferte închise și provăzute cu vadiul și declarația, cumcă oferentului i sunt cunoscute condițiunile de licitație.

Mărgineni, în 23 Sept. 1910.

Primăria comunală.

G. Marhao,
not. cerc.

MARE DEPOSIT

din

Çiglele

alui

BOHN

dela renumita

Fabrica din Zsombolya,

☒ să află de vânzare ☒

== cu prețuri ieftine ==

în magazinul de scânduri

a lui **Domány Arthur**

FĂGĂRAȘ,

drumul Ilenilor, aproape de gară.

Uleiul pentru urechi

a lui **Dr. G. Schmidt**, medic legist și militar, vindecă repede și perfect asurzemia cronică, durere de urechi, văjăitul și alte boale de urechi și în cazuri învechite. — O sticlă costă 4 cor. și să poate căpăta la farmacia: **Grósz Nagy Fereucz**, gyógyszerész, Debreczen, Kossuth-utca 8.

D. ALDAN LEON

? Atelier dentistic ?
de primul rang,

în Făgăraș, piața mare, casele Toma aranjat modern după tot confortul.

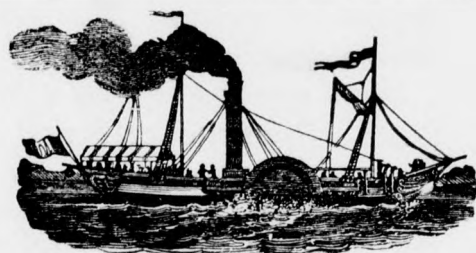
Pentru apărarea
în contra colerei,

care sau ivit în timpul acesta, este de recomandat, ca fiește care om să-și îngrijească bine dinții și se țină în ordine, ca să-și ajungă scopul, să se prezinte în primul atelier a

Dantistului **LEON ALDAN**,

care aduce perfect dinții în bună ordine și efeptuiește totfelul de operații de dinți, pre lângă o garanță de 10 ani.

!!Fiți bine atenți la adresă!!

Plecarea la

America

din L'Havree în toată Sâmbăta,
din Viena în toată Marția.

Bilete să capătă pe calea

„Französische Linie”.

Bilete de tren spre America să pot căpăta pentru toate stațiunile cu prețuri originale.

Informații mai de aproape servește franco și gratis biroul:

„Französische Linie”

VIEN, IV., Wiedener Gürtel Nro. 12.
(Gegenüber der Süd- und staatsbahn.)

!!Fiți bine atenți la adresă!!

Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă **ZARAFIA** compatriotului nostru oltean, a domnului **Dumitru Popp** din Brașov.

IOAN N. BIDU

COMERCIANT,

Engroist de pește sărat,
BRAȘOV, strada cetăți (Vâr-utca) nr. 40.

Cel-ce voiește a se ocupa cu vânzare de pește sărat, se caute, sau să se adreseze la recunoscuta firmă solidă și veche, care recomandă marele și bine asortatul său

DEPOSIT DE PEȘTE SĂRAT,
cu totfelul de pescărie, masline, icre negre și roșii, roșcove, stafide, smochine, herinje, ruși, sardinii, pește afumat ș. a.

Firmă veche și solidă. Serviciu prompt.
Prețuri ieftine.

DIMÉNY LAJOS

fotograf și pictor pentru biserici, cadre sfinte și tablouri.

Făgăraș, Vărtér
casele Lauritsh, lângă hotel „Paris.”

Am onoare a mă recomanda On. Publ. ca **pictor**, care primesc totfelul de lucru, ce aparține în bransa aceasta ca: biserici, altare, frontare, tablouri sfinte, cruci etc.

Fotografiez și măresc chipuri după fotografie

La ori ce comandă din provincă pentru schiță și preliminar, precum și pentru luare fotografiilor în grupe, la dorință, după avis prin epistole sau corespondință ies la fața locului.

Pentru executarea esecelentă și frumoasă garantez.

Prețurile cele mai ieftine.

Rog pe On. public din loc și dela sate acelor ce au de lucru pentru pictură și fotografii, amă onora cu toată încrederea, silindumă a satisface pe deplin și mulțamitor, cu lucru bun, fin și durabil.

DIMÉNY LAJOS
pictor și fotograf.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA

POPORULUI

Făgăraș, Văr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).

(Vis-a-vis de Magistratul orașănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, învătări, programe, bilanțuri, acțiuni, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericesti și scolare; **cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris**, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

S'a aflat!

STÎRPIREA CLOȚANILOR

S'a aflat!

După atâtea încercări și esperință ce sau făcut până acum în străinătate și sau publicat în toate foile interne și esterne, cari remedii nu s'a dovedit cu deplin succes, acum de prezent **numai remediul lui Beer e cel mai bun mijloc pentru**

stîrpirea Cloțanilor și a Șoarecilor,

care s'a dovedit ca cel mai bun pentru stîrpirea totală a Cloțanilor și a Șoarecilor.

Să află de vânzare la subscrisul invintator în pachete cu prețul de 2 cor. și 5 cor. și să expedieze francate și libere de porto.

Esplicarea folosinței să află în cutie.

Cei ce voiesc a scăpa de lighioanele păgubitoare și stricăcioase să se adreseze la inventatorul

Ștefan Beer,

măestru-butnariu

Brașov, strade Neagră nr. 16.

3-12

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu totfelul de mașini și cu o

Instalațiune chemică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, ștofe, mătăsarii, ștofe de pănură, pânzării, țăsături, cătrinte, torturi, arniecieri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tivare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

(6)

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

În zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cărticică:

„In amintirea Canonului Augustin Bunea.”

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul” în Făgăraș la tipografia C. Pop.